

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

**V Štrasburgu 24. apríla 2024
(OR. en)**

**2022/0398(COD)
LEX 2330**

**PE-CONS 95/1/23
REV 1**

**JAI 1719
COPEN 465
DROIPEN 188
ENFOPOL 556
CODEC 2583**

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O VYMEDZENÍ TRESTNÝCH ČINOV
A SANKCIÍ ZA PORUŠENIE REŠTRIKTÍVNYCH OPATRENÍ ÚNIE A ZMENE SMERNICE
(EÚ) 2018/1673**

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/...

z 24. apríla 2024

**o vymedzení trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie a zmene
smernice (EÚ) 2018/1673**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 83 ods. 1,

so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2332 z 28. novembra 2022 o určení porušenia reštriktívnych opatrení Únie za oblasť trestnej činnosti, ktorá spĺňa kritériá uvedené v článku 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie¹, a najmä na jeho článok 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ L 308, 29.11.2022, s. 18.

² Ú. v. EÚ C 184, 25.5.2023, s. 59.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 12. marca 2024 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 12. apríla 2024.

keďže:

- (1) S cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie a celistvosť vnútorného trhu v Únii a dosiahnuť vysokú úroveň bezpečnosti v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je potrebné stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií za porušenie týchto reštriktívnych opatrení Únie.
- (2) Reštriktívne opatrenia Únie, ako sú opatrenia týkajúce sa zaistenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, zákazy sprístupňovania finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov a zákazy vstupu na územie členského štátu alebo tranzitu cez toto územie, ako aj sektorové hospodárske a finančné opatrenia a zbrojné embargá, sú základným nástrojom na presadzovanie cieľov spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“), ako sa stanovuje v článku 21 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). K uvedeným cieľom patrí ochrana hodnôt, bezpečnosti, nezávislosti a celistvosti Únie, upevňovanie a podpora demokracie, právneho štátu, ľudských práv a zásad medzinárodného práva, ako aj zachovávanie mieru, predchádzanie konfliktom a posilňovanie medzinárodnej bezpečnosti v súlade s cieľmi a so zásadami Charty Organizácie Spojených národov.
- (3) S cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie je potrebné, aby v členských štátoch existovali účinné, primerané a odrádzajúce trestné a iné ako trestné sankcie za porušenie týchto reštriktívnych opatrení Únie vrátane v nich stanovených povinností, ako je oznamovacia povinnosť. Takisto je potrebné, aby sa týmito sankciami reagovalo na obchádzanie reštriktívnych opatrení Únie.

- (4) Účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie si vyžaduje spoločné minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestného konania porušujúceho reštriktívne opatrenia Únie. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby takéto konanie predstavovalo trestný čin, ak je úmyselné a porušuje zákaz alebo povinnosť, ktoré predstavujú reštriktívne opatrenie Únie alebo ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom ustanovení, ktorým sa vykonáva reštriktívne opatrenie Únie, ak sa vyžaduje vykonávanie tohto opatrenia na vnútroštátnej úrovni. Určité konanie by malo predstavovať trestný čin aj v prípade, že bolo vykonané z hrubej nedbanlivosti. Pokiaľ ide o trestné činy vymedzené v tejto smernici, pojem „hrubá nedbanlivosť“ by sa mal vykladať v súlade s vnútroštátnym právom so zreteľom na príslušnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť, že porušenia reštriktívnych opatrení Únie týkajúce sa finančných prostriedkov, hospodárskych zdrojov, tovaru, služieb, transakcií alebo činností s hodnotou do 10 000 EUR nepredstavujú trestné činy. Vylúčením určitých porušení z rozsahu pôsobnosti tejto smernice nie sú dotknuté povinnosti stanovené v aktoch, ktorými sa stanovujú reštriktívne opatrenia Únie s cieľom zabezpečiť, aby sa porušenia trestali účinnými, primeranými a odrádzajúcimi trestnými alebo inými ako trestnými sankciami.
- (5) V aktoch, ktorými sa stanovujú reštriktívne opatrenia Únie, môžu byť stanovené výnimky zo zákazov, ktoré sú v nich stanovené, vo forme výnimiek alebo odchýlok. Konanie, na ktoré sa buď vzťahuje výnimka stanovená v akte stanovujúcom reštriktívne opatrenia Únie alebo ktoré je povolené príslušnými orgánmi členských štátov vo forme odchýlky v súlade s aktmi stanovujúcimi reštriktívne opatrenia Únie, by sa nemalo považovať za porušenie reštriktívneho opatrenia Únie.

- (6) Účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie si vyžaduje najmä spoločné minimálne pravidlá pre porušovanie opatrení spočívajúcich v zaistení finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ako sa stanovuje v príslušných nariadeniach Rady. Uvedené opatrenia zahŕňajú zákaz priameho alebo nepriameho sprístupnenia finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, na ktoré sa vzťahujú opatrenia spočívajúce v zaistení finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, alebo v ich prospech, ako aj povinnosť zaistiť všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria uvedeným osobám, subjektom alebo orgánom alebo sú v ich vlastníctve, v ich držbe alebo pod ich kontrolou.
- (7) Reštriktívne opatrenia Únie zahŕňajú obmedzenia vstupu (zákazy cestovania), na ktoré by sa mala táto smernica vzťahovať. Takéto opatrenia, spravidla stanovené v rozhodnutí Rady prijatom na základe článku 29 Zmluvy o EÚ a vykonávané prostredníctvom vnútroštátneho práva, vyžadujú, aby členské štáty prijali potrebné opatrenia, ktorými sa označeným osobám zabráni vo vstupe do všetkých oblastí územia členského štátu alebo v tranzite cez ne.
- (8) Členské štáty by mali venovať osobitnú pozornosť mechanizmu udeľovania štátnej príslušnosti a pobytu s cieľom zabrániť jednotlivcom, na ktorých sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie, aby tieto mechanizmy využívali na porušovanie týchto reštriktívnych opatrení Únie.

- (9) Uzavretie akejkoľvek formy transakcie vrátane finančných transakcií alebo pokračovanie v nej, ako aj zadanie alebo pokračovanie v plnení akejkoľvek verejnej zákazky alebo koncesnej zmluvy, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES⁴, 2014/23/EÚ⁵, 2014/24/EÚ⁶ alebo 2014/25/EÚ⁷, s tretím štátom, orgánmi tretieho štátu alebo so subjektmi a s orgánmi, ktoré priamo alebo nepriamo vlastní alebo má pod kontrolou tretí štát alebo orgány tretieho štátu, by malo predstavovať trestný čin, ak zákaz alebo obmedzenie tohto konania predstavuje reštriktívne opatrenie Únie.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesii (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

- (10) Medzi reštriktívne opatrenia Únie patria zákaz obchodovania s tovarom alebo službami, zákaz dovozu, vývozu, predaja, kúpy, prevodu, tranzitu či prepravy tovaru alebo služieb. Porušenie takýchto zákazov by malo predstavovať trestný čin, a to aj vtedy, keď sa tovar dováža alebo vyváža do alebo z tretej krajiny, aby sa prepravil na miesto určenia, v súvislosti s ktorým zákaz dovážať, vyvážať, predávať, nakupovať, prevádzať, poskytovať tranzit alebo prepravovať tento tovar predstavuje reštriktívne opatrenie Únie. Za trestný čin by sa malo považovať aj priame alebo nepriame poskytovanie technickej pomoci, sprostredkovateľských služieb, poistenia a akýchkoľvek iných služieb súvisiacich s týmto tovarom alebo s týmito službami. Na tento účel pojem „tovar“ zahŕňa položky, ako sú vojenská technológia a materiál, tovar, softvér a technológie, ktoré sú uvedené v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie, ktorý prijala Rada 20. februára 2023⁸, alebo v prílohách I a IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821⁹.
- (11) Reštriktívne opatrenia Únie zahŕňajú sektorové hospodárske a finančné opatrenia týkajúce sa poskytovania finančných služieb alebo vykonávania finančných činností. Takéto finančné služby a činnosti zahŕňajú okrem iného financovanie a finančnú pomoc, poskytovanie investícií a investičných služieb, emitovanie prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu, prijímanie vkladov, poskytovanie špecializovaných služieb zasielania finančných správ, obchodovanie s bankovkami, poskytovanie služieb úverového ratingu a poskytovanie kryptoaktív a kryptopeňaženiek. Porušenie týchto sektorových hospodárskych a finančných opatrení by malo predstavovať trestný čin.

⁸ Ú. v. EÚ C 72, 28.2.2023, s. 2.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím (Ú. v. EÚ L 206, 11.6.2021, s. 1).

- (12) Reštriktívne opatrenia Únie zahŕňajú sektorové hospodárske a finančné opatrenia týkajúce sa poskytovania iných ako finančných služieb. Takéto služby zahŕňajú okrem iného poskytovanie služieb právneho poradenstva, dôveryhodných služieb, služieb v oblasti vzťahov s verejnosťou, služieb v oblasti účtovníctva, auditu, vedenia účtovných záznamov a daňového poradenstva, poradenských služieb v oblasti podnikania a riadenia, poradenských služieb v oblasti IT, služieb v oblasti vysielania, architektonických a inžinierskych služieb. Porušenie týchto sektorových hospodárskych a finančných opatrení by malo predstavovať trestný čin.
- (13) Žiadne ustanovenie tejto smernice by sa nemalo chápať tak, že sa ním fyzickým osobám ukladajú povinnosti, ktorými by bolo dotknuté právo nevypovedať vo vlastný neprospech a právo odprieť výpoveď, ktoré sú zakotvené v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343¹⁰ v prípade členských štátov, ktoré sú ňou viazané, a v článku 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).
- (14) Účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie si vyžaduje spoločné minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov spočívajúcich v konaní, ktorým sa obchádzajú reštriktívne opatrenia Únie.

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 11.3.2016, s. 1).

- (15) Čoraz rozšírenejším príkladom konania, ktorým sa obchádzajú reštriktívne opatrenia Únie, je prípad, keď označené osoby, subjekty a orgány používajú finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje, ktoré priamo alebo nepriamo vlastnia, majú v držbe alebo pod kontrolou, prevádzajú ich tretej strane alebo s nimi inak nakladajú s cieľom zatajiť tieto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje. Obchádzaním reštriktívnych opatrení Únie okrem toho je aj poskytovanie nepravdivých alebo zavádzajúcich informácií vrátane neúplných relevantných informácií s cieľom zatajiť skutočnosť, že označená osoba, subjekt alebo orgán je konečným vlastníkom alebo prijímateľom finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie. Uvedené konanie, ktorým sa obchádzajú reštriktívne opatrenia Únie, by preto malo predstavovať trestný čin podľa tejto smernice.
- (16) Nesplnenie oznamovacej povinnosti stanovenej v aktoch, ktorými sa stanovujú reštriktívne opatrenia Únie, voči príslušným správnym orgánom by malo predstavovať trestný čin podľa tejto smernice.
- (17) Účinné uplatňovanie reštriktívnych opatrení Únie si vyžaduje spoločné minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov spočívajúcich v konaní, ktorým sa porušujú alebo neplnia konkrétne podmienky stanovené v oprávneniach udelených príslušnými orgánmi na vykonávanie určitých činností, čo je bez takéhoto oprávnenia porušením zákazu alebo obmedzenia predstavujúceho reštriktívne opatrenie Únie. Akákoľvek činnosť vykonávaná bez oprávnenia by sa v závislosti od okolností prípadu mohla považovať za porušenie reštriktívnych opatrení Únie, ktoré spočívajú v zaistení finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, zákaze cestovania, zbrojnom embargu alebo iných sektorových hospodárskych a finančných opatreniach.

- (18) Táto smernica by sa mala vzťahovať na príslušníkov právnického povolania, ako sú vymedzení členskými štátmi, vrátane povinnosti oznamovať porušenie reštriktívnych opatrení Únie pri poskytovaní služieb v kontexte profesionálnych činností, ako sú právne, finančné a obchodné služby. Existuje jednoznačné riziko, že služby týchto príslušníkov právnického povolania budú zneužitú na účely porušovania reštriktívnych opatrení Únie. Mali by však existovať výnimky z akejkoľvek povinnosti oznamovať informácie, ktoré dostanú od niektorého svojho klienta alebo ktoré o ňom získajú pri zisťovaní jeho právneho postavenia alebo pri jeho obhajobe alebo jeho zastupovaní v súdnom konaní alebo v súvislosti s takým konaním vrátane poskytovania poradenstva na účely začatia alebo zamedzenia súdneho konania. Takéto právne poradenstvo by preto malo naďalej podliehať povinnosti zachovávanie služobného tajomstva s výnimkou prípadov, keď sa príslušník právnického povolania úmyselne zúčastňuje na porušovaní reštriktívnych opatrení Únie, keď sa právne poradenstvo poskytuje na účely porušenia reštriktívnych opatrení Únie alebo príslušník právnického povolania vie, že klient žiada o právne poradenstvo na účely porušenia reštriktívnych opatrení Únie.
- (19) Reštriktívne opatrenia Únie by nemali viesť k diskriminácii klientov úverových a finančných inštitúcií ani k ich neoprávnenému vylúčeniu z prístupu k finančným službám.

- (20) Cieľom tejto smernice nie je kriminalizovať humanitárnu pomoc osobám v núdzi alebo činnosti na podporu základných ľudských potrieb, ktorá sa poskytuje v súlade so zásadami nestrannosti, ľudskosti, neutrality a nezávislosti a v náležitých prípadoch s medzinárodným humanitárnym právom.
- (21) Podnecovanie a napomáhanie a navádzanie na spáchanie trestného činu podľa tejto smernice by sa malo kriminalizovať. Kriminalizovať by sa mal aj pokus o spáchanie určitých trestných činov podľa tejto smernice.
- (22) Sankcie pre fyzické osoby za trestné činy súvisiace s porušením reštriktívnych opatrení Únie vymedzených v tejto smernici by mali byť účinné, odrádzajúce a primerané. Na tento účel by sa v prípade fyzických osôb mali stanoviť minimálne úrovne hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody. V trestnom konaní by mali byť k dispozícii aj doplnkové sankcie alebo opatrenia.

- (23) Vzhľadom na to, že reštriktívne opatrenia Únie sa vzťahujú aj na právnické osoby, zodpovednosť za trestné činy súvisiace s porušením reštriktívnych opatrení Únie v zmysle tejto smernice by sa mala vyvodzovať voči takýmto právnickým osobám. „Právnická osoba“ sa teda chápe ako akýkoľvek právny subjekt, ktorý má takéto postavenie podľa príslušného práva, s výnimkou štátov alebo verejných orgánov pri výkone ich štátnej moci a s výnimkou verejných medzinárodných organizácií. V záujme dosiahnutia cieľov tejto smernice by členské štáty, ktorých právo stanovuje trestnú zodpovednosť právnických osôb, mali zabezpečiť, aby ich právo stanovilo účinné, odrádzajúce a primerané druhy a úrovne trestných sankcií, ako sa stanovuje v tejto smernici. V záujme dosiahnutia cieľov tejto smernice by členské štáty, ktorých vnútroštátne právo nestanovuje trestnú zodpovednosť právnických osôb, mali zabezpečiť, aby ich právo stanovovalo účinné, odrádzajúce a primerané druhy a úrovne sankcií inej ako trestnej povahy, ako sa stanovuje v tejto smernici. Horné hranice peňažných sankcií stanovené v tejto smernici pre trestné činy, ktoré sa v nej vymedzujú, by sa mali uplatňovať aspoň na najzávažnejšie formy takýchto trestných činov. S cieľom zabezpečiť, aby uložená sankcia bola účinná, odrádzajúca a primeraná, je dôležité zohľadniť závažnosť konania, ako aj individuálnu a finančnú situáciu právnických osôb a iné okolnosti ich postavenia. Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť horné hranice peňažných sankcií buď ako percentuálny podiel celkového celosvetového obratu dotknutej právnickej osoby, alebo v pevných sumách. Pri transpozícii tejto smernice by členské štáty mali rozhodnúť, ktorú z týchto dvoch možností využijú.

- (24) V prípade, že sa členské štáty pri stanovovaní peňažných sankcií, ktoré sa majú uložiť právnickým osobám, rozhodnú uplatniť kritérium celkového celosvetového obratu právnickej osoby, mali by rozhodnúť, či sa má tento obrat počítať na základe hospodárskeho roka, ktorý predchádzal roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo na základe hospodárskeho roka, ktorý predchádzal roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie. Členské štáty by mali tiež zvážiť stanovenie pravidiel pre prípady, keď nie je možné stanoviť výšku peňažnej sankcie na základe celkového celosvetového obratu právnickej osoby v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie. V takýchto prípadoch by členské štáty mali mať možnosť zohľadniť iné kritériá, ako napríklad celkový celosvetový obrat v inom hospodárskom roku. Ak uvedené pravidlá zahŕňajú stanovenie pevných súm peňažných sankcií, nemalo by byť potrebné, aby horné hranice uvedených súm dosahovali úrovne, ktoré sa stanovujú v tejto smernici ako minimálna požiadavka na hornú hranicu peňažných sankcií stanovenú v pevných sumách.

- (25) Ak sa členské štáty rozhodnú pre hornú hranicu peňažných sankcií stanovenú v pevných sumách, takéto výšky by sa mali stanoviť vo vnútroštátnom práve. Horné hranice takýchto peňažných sankcií by sa mali uplatňovať na najzávažnejšie formy trestných činov vymedzených v tejto smernici, ktoré spáchali finančne silné právnické osoby. Členské štáty by mali mať možnosť určiť metódu výpočtu týchto maximálnych výšok peňažných sankcií vrátane súvisiacich osobitných podmienok. Členské štáty sú vyzvané, aby pravidelne preskúmavali hranice peňažných sankcií stanovené v pevných sumách so zreteľom na mieru inflácie a iné výkyvy peňažnej hodnoty v súlade s postupmi stanovenými v ich vnútroštátnom práve. Členské štáty, ktorých menou nie je euro, by mali vo svojej mene stanoviť horné hranice peňažných sankcií, ktoré zodpovedajú hraniciam peňažných sankcií stanoveným v tejto smernici v eurách k dátumu nadobudnutia jej účinnosti. Tieto členské štáty sa vyzývajú, aby pravidelne preskúmavali hranice peňažných sankcií aj so zreteľom na vývoj výmenného kurzu.
- (26) Určením hornej hranice peňažných sankcií nie je dotknuté voľné uváženie sudcov alebo súdov v trestnom konaní uložiť v jednotlivých prípadoch primerané sankcie. Keďže v tejto smernici sa nestanovujú žiadne minimálne výšky peňažných sankcií, sudcovia alebo súdy by mali v každom prípade uložiť primerané sankcie so zreteľom na individuálnu a finančnú situáciu dotknutej právnickej osoby a iné okolnosti jej postavenia, ako aj na závažnosť konania.

- (27) Úrovně ukladaných sankcí by sa mali ďalej aproximovať a účinnosť týchto úrovní by sa mala podporiť zavedením spoločných priťažujúcich okolností, ktoré v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva odrážajú závažnosť spáchaného trestného činu. Pojem „priťažujúce okolnosti“ by sa mal chápať buď ako skutočnosti, ktoré vnútroštátnemu sudcovi umožňujú uložiť prísnejšie tresty za ten istý trestný čin, ako sa bežne ukladá bez takýchto skutočností, alebo ako možnosť posudzovať viacero trestných činov súčasne s cieľom zvýšiť výšku sankcie. Členské štáty by mali v súlade s vnútroštátnym právom zabezpečiť, aby sa za priťažujúcu okolnosť mohla považovať aspoň jedna z týchto okolností: trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle vymedzenia v rámcovom rozhodnutí Rady 2008/841/SVV¹¹; trestný čin zahŕňal použitie falošných alebo sfalšovaných dokladov; trestný čin spáchal profesionálny poskytovateľ služieb, ktorý pritom porušil profesijné povinnosti takéhoto profesionálneho poskytovateľa služieb; trestný čin spáchal verejný činiteľ pri výkone svojich povinností, pričom môže ísť o ktoréhokoľvek príslušného úradníka bez ohľadu na to, či vykonáva úradnú funkciu v Únii, v členských štátoch alebo v tretích krajinách, alebo inú osobu vykonávajúcu verejnú funkciu; trestným činom vznikli alebo mali vzniknúť značné finančné výhody alebo sa ním predišlo značným výdavkom, a to priamo alebo nepriamo; páchateľ zničil dôkazy alebo zastráňoval alebo ovplyvňoval svedkov alebo sťažovateľov; alebo fyzická alebo právnická osoba bola v minulosti právoplatne odsúdená. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby aspoň jedna z uvedených priťažujúcich okolností bola stanovená ako možná priťažujúca okolnosť v súlade s platnými pravidlami ich právneho systému o priťažujúcich okolnostiach. Rozhodnutie o tom, či sa má zvýšiť trest s prihliadnutím na osobitné okolnosti konkrétneho prípadu, by malo v každom prípade zostať na voľnom uvážení sudcu alebo súdu.

¹¹ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (28) Členské štáty by mali v súlade s vnútroštátnym právom zabezpečiť, aby sa za poľahčujúcu okolnosť mohla považovať aspoň jedna z týchto okolností: páchateľ poskytne príslušným orgánom informácie, ktoré by nemohli získať iným spôsobom, a tým im pomôže identifikovať alebo postaviť pred súd ďalších páchateľov; alebo páchateľ poskytne príslušným orgánom informácie, ktoré by nemohli získať iným spôsobom, a tým im pomôže nájsť dôkazy. Rozhodnutie o znížení trestu s prihliadnutím na osobitné okolnosti jednotlivého prípadu by pri posudzovaní poľahčujúcich okolností malo v každom prípade zostať na voľnom uvážení sudcu alebo súdu. Uvedené okolnosti by mohli zahŕňať povahu, načasovanie a rozsah poskytnutých informácií a mieru spolupráce zo strany páchateľa.

- (29) Zaistenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov uložené reštriktívnymi opatreniami Únie má administratívnu povahu. Malo by sa teda odlišovať od opatrení na zaistenie trestnoprávnej povahy, ktoré sa uvádzajú v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ¹². Členské štáty by mali umožniť zaistenie a konfiškáciu prostriedkov a príjmov z trestných činov uvedených v tejto smernici. Členské štáty viazané smernicou 2014/42/EÚ by tak mali urobiť v súlade s uvedenou smernicou. Okrem toho konkrétne v situáciách, keď označená osoba alebo zástupca označeného subjektu alebo orgánu spáchajú určité trestné činy týkajúce sa obchádzania reštriktívneho opatrenia Únie alebo sa na ich spáchaní podieľajú, treba umožniť zaistenie a konfiškáciu finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie, aj keď nepredstavujú prostriedky alebo príjmy podľa smernice 2014/42/EÚ. Za týchto okolností môže mať označená osoba, subjekt alebo orgán v dôsledku takéhoto zatajovania naďalej prístup k zatajeným finančným prostriedkom alebo hospodárskym zdrojom, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie, a môže ich naďalej v plnej miere využívať alebo nimi disponovať. Takéto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje by preto mali podliehať zaisteniu a konfiškácii v súlade so smernicou 2014/42/EÚ. Práva dobromyseľných tretích strán by nemali byť dotknuté.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2014, s. 39).

- (30) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá týkajúce sa premlčacích dôb potrebné na to, aby mohli účinne bojovať proti trestným činom súvisiacim s porušením reštriktívnych opatrení Únie, bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá, v ktorých sa nestanovujú premlčacie doby pre vyšetrovanie, trestné stíhanie a presadzovanie práva. Členské štáty môžu podľa tejto smernice stanoviť kratšie premlčacie doby ako tie, ktoré sú stanovené v tejto smernici, za predpokladu, že v ich právnych systémoch je možné prerušiť alebo pozastaviť takéto kratšie premlčacie doby v prípade úkonov, ktoré možno určiť v súlade s vnútroštátnym právom.
- (31) Najmä vzhľadom na celosvetové aktivity páchatel'ov spolu s cezhraničnou povahou trestných činov vymedzených v tejto smernici a možnosťou vedenia cezhraničných vyšetrovaní by členské štáty mali stanoviť právomoc s cieľom účinne bojovať proti takými trestnými činmi.
- (32) S cieľom zabezpečiť účinné vyšetrovanie a trestné stíhanie porušení reštriktívnych opatrení Únie by členské štáty mali príslušným orgánom poskytnúť účinné nástroje vyšetrovania, ako sú nástroje, ktoré sú k dispozícii v ich vnútroštátnom práve na boj proti organizovanej trestnej činnosti alebo v iných prípadoch závažnej trestnej činnosti, a to vtedy a v takom rozsahu, v akom je použitie týchto nástrojov vhodné a primerané vzhľadom na povahu a závažnosť trestných činov stanovených vo vnútroštátnom práve. Takéto nástroje by mohli zahŕňať odpočúvanie, tajné sledovanie vrátane elektronického sledovania, kontrolované dodávky, monitorovanie bankových účtov a iné nástroje finančného vyšetrovania. Tieto nástroje by sa mali používať v súlade so zásadou proporcionality a v plnom súlade s chartou. Je nevyhnutné, aby bolo dodržané právo na ochranu osobných údajov.

- (33) Osobám uvedeným v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937¹³, ktoré príslušným orgánom oznámia informácie o minulom, prebiehajúcim alebo plánovanom porušení reštriktívnych opatrení Únie vrátane pokusov o ich obchádzanie, ktoré získali v pracovnom kontexte, hrozia v uvedenom kontexte odvetné opatrenia. Takéto oznámenia od oznamujúcich osôb môžu posilniť presadzovanie reštriktívnych opatrení Únie tým, že poskytnú informácie, ktoré sa týkajú napríklad skutočností súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie, jeho okolností a zapojených fyzických osôb, spoločností a tretích krajín. Preto by sa malo zabezpečiť, aby sa zaviedli primerané opatrenia, ktoré by takýmto oznamujúcim osobám umožnili použiť na upozornenie príslušných orgánov dôverné kanály a umožnili by chrániť tieto oznamujúce osoby pred odvetnými opatreniami. Na tento účel by sa malo stanoviť, že smernica (EÚ) 2019/1937 sa vzťahuje na oznamovanie prípadov porušenia reštriktívnych opatrení Únie a na ochranu osôb, ktoré takéto porušenie oznámia, za podmienok, ktoré sú v nej stanovené.
- (34) Na zabezpečenie účinného, integrovaného a súdržného systému presadzovania práva by členské štáty mali organizovať vnútornú spoluprácu a komunikáciu medzi všetkými svojimi príslušnými orgánmi zapojenými do administratívneho a trestného presadzovania práva.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

- (35) S cieľom zabezpečiť účinné vyšetrovanie a trestné stíhanie v súvislosti s porušovaním reštriktívnych opatrení Únie by mali príslušné orgány členských štátov navzájom spolupracovať prostredníctvom Europolu, Eurojustu a Európskej prokuratúry, ako aj s týmito subjektmi, v rámci ich právomocí a v súlade s príslušnými právnym rámcom. Príslušné orgány členských štátov by mali takisto medzi sebou a s Komisiou zdieľať informácie o praktických otázkach. Komisia by mohla v prípade potreby zriadiť sieť expertov a odborníkov z praxe na výmenu najlepších postupov a poskytovanie pomoci príslušným orgánom členských štátov s cieľom uľahčiť vyšetrovanie trestných činov súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie. Takáto pomoc by nemala zahŕňať účasť Komisie na vyšetrovaní alebo trestnom stíhaní jednotlivých trestných prípadov, ktoré vedú príslušné orgány členských štátov, a nemala by sa chápať tak, že zahŕňa finančnú podporu alebo akýkoľvek iný rozpočtový záväzok Komisie.

- (36) V záujme účinného riešenia trestných činov vymedzených v tejto smernici je potrebné, aby príslušné orgány v členských štátoch získavali presné, konzistentné a porovnateľné štatistické údaje o týchto trestných činoch. Členské štáty by preto mali zabezpečiť primeraný systém na zaznamenávanie, vytváranie a prenos existujúcich štatistických údajov o trestných činoch vymedzených v tejto smernici. Je dôležité, aby členské štáty používali uvedené štatistické údaje na strategické a operačné plánovanie činností v oblasti presadzovania práva, na analýzu rozsahu a trendov v oblasti trestných činov súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie, ako aj na poskytovanie informácií občanom. Členské štáty by mali Komisii zasielať príslušné štatistické údaje o súdnych konaniach týkajúcich sa porušenia reštriktívnych opatrení Únie, ktoré získajú z údajov, ktoré už existujú na centralizovanej alebo decentralizovanej úrovni v celom členskom štáte. Komisia by mala pravidelne posudzovať a v správe uverejňovať výsledky svojho posúdenia na základe štatistických údajov, ktoré zaslali členské štáty.
- (37) Zmenou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673¹⁴ by sa malo zabezpečiť, aby sa porušenie reštriktívnych opatrení Únie považovalo za predikatívny trestný čin pre pranie špinavých peňazí v súlade s uvedenou smernicou.
- (38) Vzhľadom na naliehavú potrebu vyvodiť zodpovednosť voči fyzickým a právnickým osobám, ktoré sa zúčastňujú na porušovaní reštriktívnych opatrení Únie, by členské štáty mali uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673 z 23. októbra 2018 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 284, 12.11.2018, s. 22).

- (39) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (40) V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, Írsko listom z 3. marca 2023 oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.
- (41) Keďže ciele tejto smernice, konkrétne stanovenie spoločných minimálnych pravidiel týkajúcich sa vymedzenia trestných činov súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie a dostupnosť účinných, odrádzajúcich a primeraných trestných sankcií za trestné činy súvisiace s porušením reštriktívnych opatrení Únie, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a to vzhľadom na inherentnú cezhraničnú povahu porušenia reštriktívnych opatrení Únie a na jeho potenciál brániť dosahovaniu cieľov Únie, ktorými je zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, ako aj presadzovanie spoločných hodnôt Únie, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tejto smernice ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

- (42) Pri vykonávaní tejto smernice by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa dodržiavali procesné práva podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní. Povinnosti podľa tejto smernice by v tejto súvislosti nemali mať vplyv na povinnosti členských štátov podľa práva Únie o procesných právach v trestnom konaní, najmä podľa smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ¹⁵, 2012/13/EÚ¹⁶, 2013/48/EÚ¹⁷, (EÚ) 2016/343, (EÚ) 2016/800¹⁸ a (EÚ) 2016/1919¹⁹.

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1).

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 1.6.2012, s. 1).

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 6.11.2013, s. 1).

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/800 z 11. mája 2016 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1).

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1919 z 26. októbra 2016 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači (Ú. v. EÚ L 297, 4.11.2016, s. 1).

- (43) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú sa zásady, ktoré sú uznané najmä v charte, vrátane práva na slobodu a bezpečnosť, ochrany osobných údajov, slobody podnikania, vlastníckeho práva, práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpcie neviny a práva na obhajobu vrátane práva nevypovedať vo vlastný neprospech a odoprieť výpoveď, zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov vrátane zásady neretroaktivity trestných sankcií, ako aj zásady *ne bis in idem*. Touto smernicou sa má zabezpečiť úplné rešpektovanie uvedených práv a zásad a smernica sa má vykonávať v súlade s nimi,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „reštriktívne opatrenia Únie“ sú reštriktívne opatrenia, ktoré Únia prijala na základe článku 29 Zmluvy o EÚ alebo článku 215 ZFEÚ;
2. „označená osoba, subjekt alebo orgán“ je fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie;
3. „finančné prostriedky“ sú finančné aktíva a výhody každého druhu, ktoré zahŕňajú okrem iného:
 - a) hotovosť, šeky, peňažné pohľadávky, zmenky, peňažné poukážky a iné platobné nástroje;
 - b) vklady vo finančných inštitúciách alebo v iných subjektoch, zostatky na účtoch, pohľadávky a dlhopisy;

- c) verejne obchodovateľné a súkromne obchodovateľné cenné papiere a dlhové nástroje vrátane akcií a majetkových podielov, certifikátov zastupujúcich cenné papiere, dlhopisov, zmeniek, opčných listov, dlžobných úpisov a zmlúv o derivátoch;
 - d) úroky, dividendy alebo iné príjmy z aktív alebo hodnoty akumulované alebo vytvárané aktívami;
 - e) úvery, práva na započítanie pohľadávok, záruky, záruky na plnenie alebo iné finančné záväzky;
 - f) akreditívy, nákladné listy, kúpne zmluvy;
 - g) dokumenty preukazujúce podiel na finančných prostriedkoch alebo finančných zdrojoch;
 - h) kryptoaktíva v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 1 bode 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114²⁰;
4. „hospodárske zdroje“ sú aktíva každého druhu, hmotné aj nehmotné, hnutel'né aj nehnuteľné, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, ale možno ich použiť na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb;
5. „zaistenie finančných prostriedkov“ je zabránenie pohybu, prevodu, úprave alebo použitiu finančných prostriedkov, prístupu k finančným prostriedkom alebo manipulácii s finančnými prostriedkami spôsobom, ktorý by mal za následok zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií;

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 40).

6. „zaistenie hospodárskych zdrojov“ je zabránenie použitiu hospodárskych zdrojov na účely získania finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb, a to aj okrem iného ich predajom, prenájmom alebo založením.

Článok 3

Porušenie reštriktívnych opatrení Únie

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade úmyselného porušenia zákazu alebo povinnosti, ktoré predstavujú reštriktívne opatrenie Únie, alebo ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom ustanovení, ktorým sa vykonáva reštriktívne opatrenie Únie, ak sa vyžaduje vykonávanie tohto opatrenia na vnútroštátnej úrovni, sa za trestný čin považovalo toto konanie:
- a) sprístupnenie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov priamo alebo nepriamo označenej osobe, subjektu alebo orgánu alebo v ich prospech v rozpore so zákazom, ktorý predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
 - b) nevykonanie zaistenia finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré patria označenej osobe, subjektu alebo orgánu, sú v ich vlastníctve, držbe alebo pod ich kontrolou, v rozpore s povinnosťou, ktorá predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
 - c) umožnenie vstupu označených fyzických osôb na územie členského štátu alebo tranzitu týchto osôb cez územie členského štátu v rozpore so zákazom, ktorý predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;

- d) uzatváranie alebo pokračovanie transakcií s tretím štátom, orgánmi tretieho štátu, so subjektmi a s orgánmi, ktoré sú priamo alebo nepriamo vo vlastníctve alebo pod kontrolou tretieho štátu alebo orgánov tretieho štátu, vrátane zadávania alebo pokračujúceho plnenia verejných zákaziek alebo koncesných zmlúv, ak zákaz alebo obmedzenie tohto konania predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
- e) obchodovanie s tovarom, jeho dovoz, vývoz, predaj, nákup, prevod, tranzit alebo preprava, ako aj poskytovanie sprostredkovateľských služieb, technickej pomoci alebo iných služieb súvisiacich s týmto tovarom, ak zákaz alebo obmedzenie tohto konania predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
- f) poskytovanie finančných služieb alebo vykonávanie finančných činností, ak zákaz alebo obmedzenie tohto konania predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
- g) poskytovanie iných služieb, ako sú služby uvedené v písmene f), ak zákaz alebo obmedzenie tohto konania predstavuje reštriktívne opatrenie Únie;
- h) obchádzanie reštriktívneho opatrenia Únie:
 - i) použitím alebo prevodom tretej strane finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré priamo alebo nepriamo vlastní, má v držbe alebo pod kontrolou označená osoba, subjekt alebo orgán a ktoré majú byť zaistené podľa reštriktívneho opatrenia Únie, alebo iným nakladaním s nimi, s cieľom zatajiť tieto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje;

- ii) poskytnutím nepravdivých alebo zavádzajúcich informácií s cieľom zatajiť skutočnosť, že konečným vlastníkom alebo prijímateľom finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré sa majú zaistiť podľa reštriktívneho opatrenia Únie, je označená osoba, subjekt alebo orgán;
- iii) nesplnením povinnosti zo strany označenej fyzickej osoby alebo zástupcu označeného subjektu alebo orgánu, ktorá predstavuje reštriktívne opatrenie Únie, oznamovať príslušným správny orgánom finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje nachádzajúce sa v právomoci členského štátu, ktoré tejto osobe, tomuto subjektu alebo orgánu patria, sú v ich vlastníctve, držbe alebo pod ich kontrolou;
- iv) nesplnením povinnosti, ktorá predstavuje reštriktívne opatrenie Únie, poskytnúť príslušným správny orgánom informácie týkajúce sa zaistených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo informácie o finančných prostriedkoch alebo hospodárskych zdrojoch na území členských štátov, ktoré patria označeným osobám, subjektom alebo orgánom, sú v ich vlastníctve, držbe alebo pod ich kontrolou a ktoré neboli zaistené, ak také informácie boli získané pri výkone profesijnej povinnosti;
- i) porušenie alebo nesplnenie podmienok stanovených v oprávneniach udelených príslušnými orgánmi na vykonávanie činností, ktoré bez takéhoto oprávnenia predstavujú porušenie zákazu alebo obmedzenia predstavujúceho reštriktívne opatrenie Únie;

2. Členské štáty môžu stanoviť, že nasledujúce konanie nepredstavuje trestný čin:
- a) konanie uvedené v odseku 1 písm. a), b) a h) tohto článku, ak sa toto konanie týka finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov s hodnotou nižšou ako 10 000 EUR;
 - b) konanie uvedené v odseku 1 písm. d) až g) a i) tohto článku, ak sa toto konanie týka tovaru, služieb, transakcií alebo činností s hodnotou nižšou ako 10 000 EUR.

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby prahová hodnota 10 000 EUR alebo viac mohla byť dosiahnutá sériou konaní uvedených v odseku 1 písm. a), b) a d) až i) tohto článku, ktoré sú prepojené a rovnakého druhu, ak sa uvedeného konania dopúšťa ten istý páchateľ.

3. Členské štáty zabezpečia, aby konanie uvedené v odseku 1 písm. e) predstavovalo trestný čin aj vtedy, ak bolo spáchané z hrubej nedbanlivosti, prinajmenšom vtedy, ak sa toto konanie týka položiek uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie alebo položiek s dvojakým použitím uvedených v prílohách I a IV k nariadeniu (EÚ) 2021/821.
4. Žiadne ustanovenie odseku 1 sa nechápe tak, že by sa ňou príslušníkom právnického povolania ukladala povinnosť oznamovať informácie, ktoré dostanú od niektorého svojho klienta alebo ktoré o ňom získajú pri zisťovaní jeho právneho postavenia alebo pri jeho obhajobe alebo jeho zastupovaní v súdnom konaní alebo v súvislosti s takým konaním vrátane poskytovania poradenstva na účely začatia alebo zamedzenia súdneho konania.

5. Žiadne ustanovenie odsekov 1, 2 a 3 sa nechápe tak, že kriminalizuje humanitárnu pomoc osobám v núdzi alebo činnosti na podporu základných ľudských potrieb, ktorá sa poskytuje v súlade so zásadami nestrannosti, ľudskosti, neutrality a nezávislosti a v náležitých prípadoch s medzinárodným humanitárnym právom.

Článok 4

Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby podnecovanie a napomáhanie a navádzanie na spáchanie trestného činu uvedeného v článku 3 bolo trestné.
2. Členské štáty zabezpečia, aby pokus o spáchanie trestných činov uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a), písm. c) až g) a písm. h) bodoch i) a ii) bol trestný.

Článok 5

Sankcie pre fyzické osoby

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za trestné činy uvedené v článku 3 ukladal ako maximálna sankcia trest odňatia slobody.

3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby:
- a) sa za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. h) body iii) a iv), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej jeden rok, ak sa tieto trestné činy týkajú finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov s hodnotou najmenej 100 000 EUR ku dňu spáchania trestného činu;
 - b) sa za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. a), b) a písm. h) body i) a ii), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov, ak sa tieto trestné činy týkajú finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov s hodnotou najmenej 100 000 EUR ku dňu spáchania trestného činu;
 - c) sa za trestný čin, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. c), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky;
 - d) sa za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. d) až g) a písm. i), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov, ak sa tieto trestné činy týkajú tovaru, služieb, transakcií alebo činností s hodnotou najmenej 100 000 EUR ku dňu spáchania trestného činu;
 - e) ak sa trestný čin, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. e), týka položiek uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie alebo položiek s dvojakým použitím uvedených v prílohách I a IV k nariadeniu (EÚ) 2021/821, sa za taký trestný čin ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov bez ohľadu na hodnotu dotknutých položiek.

4. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby prahová hodnota 100 000 EUR alebo viac mohla byť dosiahnutá sériou trestných činov, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. a), b) a d) až i), ktoré sú prepojené a rovnakého druhu, ak uvedené trestné činy spácha ten istý páchateľ.
5. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na fyzické osoby, ktoré spáchali trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4, mohli uplatňovať doplnkové sankcie alebo opatrenia trestnej alebo inej povahy, ktoré môžu zahŕňať:
 - a) peňažné sankcie, ktoré sú primerané závažnosti konania a individuálnym, finančným a iným okolnostiam dotknutej fyzickej osoby;
 - b) odobratie povolení a oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k príslušnému trestnému činu;
 - c) zákaz zastávať v právnickej osobe vedúcu funkciu rovnakého typu, aký bol použitý na spáchanie trestného činu;
 - d) dočasné zákazy kandidovať na verejnú funkciu;
 - e) ak na základe individuálneho posúdenia existuje verejný záujem, uverejnenie celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti, ktoré sa týka spáchaného trestného činu a uložených sankcií alebo opatrení, ktoré môže zahŕňať osobné údaje odsúdených osôb len v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch.

Článok 6
Zodpovednosť právnických osôb

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa voči právnickým osobám mohla vyvodiť zodpovednosť za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4, ak tieto trestné činy spáchala v prospech týchto právnických osôb akákoľvek osoba, ktorá má v rámci dotknutej právnickej osoby vedúce postavenie a ktorá konala buď samostatne, alebo ako súčasť orgánu uvedenej právnickej osoby na základe:
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
 - b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby; alebo
 - c) právomoci vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa voči právnickým osobám mohla vyvodiť zodpovednosť, keď nedostatok dohľadu alebo kontroly zo strany osoby uvedenej v odseku 1 tohto článku umožnil spáchanie trestného činu uvedeného v článkoch 3 a 4 v prospech uvedenej právnickej osoby osobou, ktorá podlieha jej právomoci.
3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 tohto článku nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré spáchali, navádzali alebo sú spolupáchateľmi v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4.

Článok 7
Sankcie pre právnické osoby

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe, voči ktorej sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6, mohli uložiť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo opatrenia trestnej alebo inej ako trestnej povahy, ktoré zahŕňajú peňažné sankcie trestnej alebo inej ako trestnej povahy a môžu zahŕňať aj iné sankcie alebo opatrenia trestnej alebo inej ako trestnej povahy, ako napríklad:
 - a) vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo pomoc;
 - b) vylúčenie z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov obstarávania, grantov a koncesí;
 - c) zákaz podnikania;
 - d) odobratie povolení a oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k príslušnému trestnému činu;
 - e) uloženie súdneho dohľadu;
 - f) súdne rozhodnutie o likvidácii;
 - g) zatvorenie prevádzok, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu;
 - h) ak existuje verejný záujem, zverejnenie celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti, ktoré sa týka spáchaného trestného činu a uložených sankcií alebo opatrení, bez toho, aby boli dotknuté pravidlá ochrany súkromia a osobných údajov.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v prípade právnickej osoby, voči ktorej sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6, mohli za trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 uložiť peňažné sankcie trestnej alebo inej ako trestnej povahy, ktorých výška je primeraná závažnosti konania a individuálnej a finančnej situácii a iným pomerom dotknutej právnickej osoby. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby horná hranica takýchto peňažných sankcií nebola nižšia ako:
- a) v prípade trestných činov, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. h) body iii) a iv):
 - i) 1 % celkového celosvetového obratu právnickej osoby buď v hospodárskom roku predchádzajúcom roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku predchádzajúcom rozhodnutiu o uložení peňažnej sankcie, alebo
 - ii) suma zodpovedajúca 8 000 000 EUR;
 - b) v prípade trestných činov, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. a) až g), písm. h) body i) a ii) a písm. i):
 - i) 5 % celkového celosvetového obratu právnickej osoby buď v hospodárskom roku predchádzajúcom roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku predchádzajúcom rozhodnutiu o uložení peňažnej sankcie, alebo
 - ii) suma zodpovedajúca 40 000 000 EUR.

Členské štáty môžu stanoviť pravidlá pre prípady, keď nie je možné určiť výšku peňažnej sankcie na základe celkového celosvetového obratu právnickej osoby v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku, ktorý predchádzal rozhodnutiu o uložení peňažnej sankcie.

Článok 8
Príťažujúce okolnosti

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v súlade s vnútroštátnym právom mohli jedna alebo viaceré z nasledujúcich okolností považovať za príťažujúce okolnosti, a to v rozsahu, v akom nie sú znakom skutkovej podstaty trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4:

- a) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle vymedzenia v rámcovom rozhodnutí Rady 2008/841/SVV;
- b) trestný čin zahŕňal použitie falošných alebo pozmenených dokladov páchatelom;
- c) trestný čin spáchal profesionálny poskytovateľ služieb, ktorý pritom porušil profesijné povinnosti takéhoto profesionálneho poskytovateľa služieb;
- d) trestný čin bol spáchaný verejným činiteľom pri výkone jeho povinností alebo inou osobou pri výkone verejnej funkcie;
- e) v dôsledku trestného činu vznikli alebo mali vzniknúť značné finančné výhody, alebo sa ním predišlo značným výdavkom, priamo alebo nepriamo, a to v rozsahu, v akom takéto výhody alebo výdavky možno určiť;
- f) páchatel' zničil dôkazy alebo zastrašoval svedkov alebo sťažovateľov;
- g) fyzická alebo právnická osoba bola v minulosti odsúdená právoplatným rozsudkom za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4.

Článok 9

Poľahčujúce okolnosti

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa v súvislosti s príslušnými trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 v súlade s vnútroštátnym právom mohli za poľahčujúce okolnosti považovať jedna alebo viaceré z týchto okolností:

- a) páchateľ poskytne príslušným orgánom informácie, ktoré by nemohli získať iným spôsobom, a tým im pomôže identifikovať alebo postaviť pred súd ďalších páchateľov;
- b) páchateľ poskytne príslušným orgánom informácie, ktoré by nemohli získať iným spôsobom, a tým im pomôže nájsť dôkazy.

Článok 10

Zaistenie a konfiškácia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom umožniť zaistenie a konfiškáciu prostriedkov a príjmov z trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4. Členské štáty, ktoré sú viazané smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ, prijímú tieto potrebné opatrenia v súlade s uvedenou smernicou.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom umožniť zaistenie a konfiškáciu finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie a vo vzťahu ku ktorým označená fyzická osoba alebo zástupca označeného subjektu alebo orgánu spácha alebo sa zúčastní na spáchaní trestného činu, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. h) bod i) alebo ii). Členské štáty prijímú tieto potrebné opatrenia v súlade so smernicou 2014/42/EÚ.

Článok 11
Premlčacie doby

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom stanoviť takú premlčaciu dobu, ktorá umožňuje vyšetrovanie, trestné stíhanie, súdne konanie a vydávanie rozhodnutí v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 počas dostatočne dlhého obdobia od spáchania uvedených trestných činov, aby bolo možné uvedené trestné činy účinne riešiť.
2. Premlčacia doba uvedená v odseku 1 je najmenej päť rokov od spáchania trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.
3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom stanoviť premlčaciu dobu najmenej päť rokov odo dňa právoplatného odsúdenia za trestný čin uvedený v článkoch 3 a 4, ktorá umožní výkon týchto trestov uložených po uvedenom odsúdení:
 - a) trest odňatia slobody na viac ako jeden rok alebo
 - b) trest odňatia slobody za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.
4. Odchyľne od odsekov 2 a 3 môžu členské štáty stanoviť premlčaciu dobu, ktorá je kratšia ako päť rokov, ale nie ako tri roky, ak plynutie takejto premlčacej doby možno prerušiť alebo pozastaviť v prípade špecifických úkonov.

Článok 12

Právomoc

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na to, aby stanovil svoju právomoc vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ak:
 - a) trestný čin bol spáchaný úplne alebo sčasti na jeho území;
 - b) trestný čin bol spáchaný na palube lode alebo lietadla registrovaných v dotknutom členskom štáte alebo plaviacich sa alebo letiacich pod jeho vlajkou; alebo
 - c) páchatel' je jeho štátnym príslušníkom.
2. Členský štát informuje Komisiu, ak sa rozhodne rozšíriť svoju právomoc vo vzťahu k jednému alebo viacerým trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ktoré boli spáchané mimo jeho územia, ak:
 - a) má páchatel' obvyklý pobyt na jeho území;
 - b) páchatel' je jedným z jeho úradníkov, ktorý koná vo svojej úradnej funkcii;
 - c) bol trestný čin spáchaný v prospech právnickej osoby so sídlom na jeho území; alebo
 - d) bol trestný čin spáchaný v prospech právnickej osoby v súvislosti s akoukoľvek podnikateľskou činnosťou, ktorá sa úplne alebo čiastočne vykonáva na jeho území.

3. Ak trestný čin uvedený v článkoch 3 a 4 patrí do právomoci viac ako jedného členského štátu, tieto členské štáty spolupracujú s cieľom určiť, ktorý členský štát povedie trestné konanie. Vo vhodných prípadoch sa vec v súlade s článkom 12 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2009/948/SVV postúpi Eurojustu²¹.
4. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c) členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby výkon ich právomoci nepodliehal podmienke, že trestné stíhanie možno začať iba na základe oznámenia zo strany štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

Článok 13

Nástroje vyšetrovania

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli účinné a primerané nástroje vyšetrovania dostupné na účely vyšetrovania alebo stíhania trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4. Vo vhodných prípadoch tieto nástroje zahŕňajú osobitné nástroje vyšetrovania, aké sa napríklad používajú na boj proti organizovanej trestnej činnosti alebo v iných prípadoch závažnej trestnej činnosti.

²¹ Rámcové rozhodnutie Rady 2009/948/SVV z 30. novembra 2009 o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní (Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 42).

Článok 14

Oznamovanie porušení reštriktívnych opatrení Únie a ochrana osôb, ktoré oznámia takéto porušenia

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na oznamovanie porušení reštriktívnych opatrení Únie uvedených v článkoch 3 a 4 tejto smernice a na ochranu osôb oznamujúcich takéto porušenia vzťahovala smernica (EÚ) 2019/1937 za podmienok v nej stanovených.

Článok 15

Koordinácia a spolupráca medzi príslušnými orgánmi v rámci členského štátu

Členské štáty určia spomedzi svojich príslušných orgánov a bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť súdnictva, útvar alebo orgán, ktorý bude zabezpečovať koordináciu a spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva a orgánmi zodpovednými za vykonávanie reštriktívnych opatrení Únie v súvislosti s trestnou činnosťou, na ktorú sa vzťahuje táto smernica.

Útvar alebo orgán uvedený v prvom pododseku plní tieto úlohy:

- a) zabezpečenie spoločných priorít a spoločného chápania vzťahu medzi presadzovaním trestného a správneho práva;
- b) výmena informácií na strategické účely v rámci obmedzení stanovených v príslušnom práve Únie a vnútroštátnom práve;
- c) konzultácie pri jednotlivých vyšetровaniach v rámci obmedzení stanovených v príslušnom práve Únie a vnútroštátnom práve.

Článok 16

Spolupráca medzi príslušnými orgánmi členských štátov, Komisiou, Europolom, Eurojustom a Európskou prokuratúrou

1. Ak existuje podozrenie, že trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4 majú cezhraničnú povahu, príslušné orgány dotknutých členských štátov zvážia postúpenie informácií týkajúcich sa týchto trestných činov vhodným príslušným orgánom.

Bez toho, aby boli dotknuté predpisy týkajúce sa cezhraničnej spolupráce a vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach, členské štáty, Europol, Eurojust, Európska prokuratúra a Komisia v rámci svojich príslušných právomocí navzájom spolupracujú v oblasti boja proti trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4. Na tento účel poskytuje Europol a Eurojust vo vhodných prípadoch technickú a operačnú pomoc, ktorá príslušným vnútroštátnym orgánom umožňuje lepšiu koordináciu ich vyšetovania.

2. Komisia môže v prípade potreby zriadiť sieť expertov a odborníkov z praxe na výmenu najlepších postupov a vo vhodných prípadoch poskytnúť pomoc príslušným orgánom členských štátov s cieľom uľahčiť vyšetovanie trestných činov súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie. Takáto sieť môže vo vhodných prípadoch tiež poskytovať verejne dostupné a pravidelne aktualizované mapovanie rizík porušovania alebo obchádzania reštriktívnych opatrení Únie v konkrétnych geografických oblastiach a so zreteľom na konkrétne odvetvia a činnosti.

3. Ak spolupráca uvedená v odseku 1 zahŕňa spoluprácu s príslušnými orgánmi tretích krajín, pri jej realizácii by sa mali dodržiavať základné práva a medzinárodné právo.
4. Príslušné orgány členských štátov často a v pravidelných intervaloch poskytujú Komisii a iným príslušným orgánom informácie o praktických otázkach, najmä schémach obchádzania, ako napríklad o štruktúrach na zatajenie skutočného vlastníctva a kontroly aktív.

Článok 17 *Štatistické údaje*

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému na zaznamenávanie, vytváranie a poskytovanie anonymizovaných štatistických údajov o štádiách oznamovania, vyšetrovania a súdneho konania v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 s cieľom monitorovať účinnosť svojich opatrení boja proti porušovaniu reštriktívnych opatrení Únie.
2. Bez toho, aby boli dotknuté oznamovacie povinnosti stanovené v iných právnych aktoch Únie, členské štáty každoročne zasielajú Komisii štatistické údaje o trestných činoch uvedených v článkoch 3 a 4, ktoré zahŕňajú aspoň tieto existujúce údaje:
 - a) počet trestných činov, ktoré boli zaznamenané členskými štátmi a o ktorých sa rozhodlo;

- b) počet zamietnutých súdnych konaní, a to aj z dôvodu uplynutia premlčacej doby pre dotknutý trestný čin;
 - c) počet fyzických osôb, ktoré sú:
 - i) trestne stíhané,
 - ii) odsúdené;
 - d) počet právnických osôb, ktoré sú:
 - i) trestne stíhané,
 - ii) odsúdené alebo im bola uložená peňažná sankcia;
 - e) druhy a výšky uložených sankcií.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa konsolidované preskúmanie ich štatistík uverejňovalo aspoň každé tri roky.

Článok 18

Zmena smernice (EÚ) 2018/1673

V článku 2 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno:

„w) porušenie reštriktívnych opatrení Únie.“.

Článok 19

Hodnotenie, podávanie správ a preskúmanie

1. Komisia do ... [tri roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie uvedenej správy.
2. Komisia do ... [šesť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice] vykoná hodnotenie vplyvu a účinnosti tejto smernice so zreteľom na ročné štatistické údaje, ktoré poskytnú členské štáty, a potreby aktualizovať zoznam trestných činov súvisiacich s porušením reštriktívnych opatrení Únie a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade. Členské štáty poskytnú Komisii potrebné informácie na vypracovanie uvedenej správy. K uvedenej správe sa v prípade potreby pripojí legislatívny návrh.

Článok 20

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 21

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 22

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka